ds. J. de Bruin, preek over Zondag 1 van de Heidelbergse Catechismus, gehouden in de Jeruzalemkerk (Chr. Geref. Kerk) te Rotterdam-Kralingen op 15 januari 2023.

Votum en groet

Zingen: Psalm 145:6:
De HEER is recht in al Zijn weg en werk;
Zijn goedheid kent in 't gans heelal geen perk.
Hij is nabij de ziel, die tot Hem zucht;
Hij troost het hart, dat schreiend tot Hem vlucht;
Dat ongeveinsd, in 't midden der ellenden,
Zich naar Gods troon met zijn gebeên blijft wenden;
Hij geeft den wens van allen, die Hem vrezen;
Hun bede heeft Hij nimmer afgewezen.

Schriftlezing: 2 Korinthe 13:
1 Dit is de derde maal dat ik tot u kom: in den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan.
2 Ik heb het tevoren gezegd, en zeg het tevoren als tegenwoordig zijnde de tweede maal, en ik schrijf het nu afwezend aan degenen die tevoren gezondigd hebben, en aan al de anderen, dat zo ik wederom kom, ik hen niet zal sparen;
3 Dewijl gij zoekt een proeve van Christus Die in mij spreekt, Welke in u niet zwak is, maar krachtig is onder u.
4 Want hoewel Hij gekruist is door zwakheid, zo leeft Hij nochtans door de kracht Gods. Want ook wij zijn zwak in Hem, maar zullen met Hem leven door de kracht Gods in u.
5 Onderzoekt uzelven of gij in het geloof zijt, beproeft uzelven. Of kent gij uzelven niet, dat Jezus Christus in u is? Tenzij dat gij enigszins verwerpelijk zijt.
6 Doch ik hoop dat gij zult verstaan dat wij niet verwerpelijk zijn.
7 En ik wens van God, dat gij geen kwaad doet; niet opdat wij beproefd zouden bevonden worden, maar opdat gij het goede zoudt doen en wij als verwerpelijk zouden zijn.
8 Want wij vermogen niets tegen de waarheid, maar voor de waarheid.
9 Want wij verblijden ons wanneer wij zwak zijn en gij sterk zijt; en wij wensen ook dit, namelijk uw volmaking.
10 Daarom schrijf ik afwezend deze dingen, opdat ik niet, tegenwoordig zijnde, strengheid zou gebruiken naar de macht die mij de Heere gegeven heeft tot opbouwing en niet tot nederwerping.
11 Voorts, broeders, zijt blijde, wordt volmaakt, zijt getroost, zijt eensgezind, leeft in vrede; en de God der liefde en des vredes zal met u zijn.
12 Groet elkander met een heiligen kus. U groeten al de heiligen.
13 De genade van den Heere Jezus Christus en de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen.
Amen.

Zingen: Psalm 27 vers 5:
Mijn hart zegt mij, o HEER, van Uwentwegen:
"Zoek door gebeên met ernst Mijn aangezicht",
Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek den zegen
Alleen bij U, o bron, van troost en licht!
Verberg toch niet Uw oog van mij, o HEER!
Ik ben Uw knecht, zie niet in toorne neer.
Gij waart mijn hulp in al mijn zielsverdriet.
O God mijns heils, begeef, verlaat mij niet.

Lezen: 12 Artikelen des geloofs
1. Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde.
2. En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heere;
3. Die ontvangen is van den Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria;
4. Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle;
5. ten derden dagen wederom opgestaan van de doden;
6. opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods des almachtige Vaders;
7. vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.
8. Ik geloof in de Heilige Geest.
9. Ik geloof een heilige, algemene, Christelijk Kerk, de gemeenschap der heiligen;
10. vergeving der zonden;
11. wederopstanding des vleses;
12. en een eeuwig leven.

Zondag 1 van de Heidelbergse Catechismus:
Vraag 1 Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?
Antw. Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben, Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft, en alzo bewaart, dat zonder den wil mijns hemelsen Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet; waarom Hij mij ook door Zijn Heiligen Geest van het eeuwige leven verzekert, en Hem voortaan te leven van harte willig en bereid maakt.
Vraag 2 Hoeveel stukken zijn u nodig te weten, opdat gij in dezen troost zaliglijk leven en sterven moogt?
Antw. Drie stukken. Ten eerste, hoe groot mijn zonden en ellende zijn. Ten andere, hoe ik van al mijn zonden en ellende verlost worde. En ten derde, hoe ik Gode voor zulke verlossing zal dankbaar zijn.

Gebed.

Zingen: Psalm 103:6 en 7:
Vers 6:
Zo hoog Zijn troon moog' boven d' aarde wezen,
Zo groot is ook voor allen, die Hem vrezen,
De gunst, waarmee Hij hen wil gadeslaan;
Zo ver het west verwijderd is van 't oosten,
Zo ver heeft Hij, om onze ziel te troosten,
Van ons de schuld en zonden weggedaan.
Vers 7:
Geen vader sloeg met groter mededogen
Op teder kroost ooit zijn ontfermend' ogen,
Dan Isrels HEER op ieder, die Hem vreest;
Hij weet, wat van Zijn maaksel zij te wachten,
Hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten,
En dat wij stof, van jongs af, zijn geweest.

Preek:

Geliefde gemeente,
Is er een groter wonder denkbaar, een grotere troost denkbaar, dan de zegenrijke troost van een Drie-enig God? Want als ik even terugga naar het begin van Gods Woord, en wij lezen daar over de prachtige schepping, die de Drie-enige God tot stand heeft gebracht, en daarna die inktzwarte bladzijde van Genesis 3, waarin de mens viel in de zonde, dan lees ik daar een aangrijpende boodschap. Daar zegt de Heere tegen Adam: *'Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw en van dien boom gegeten, waarvan Ik u gebood, zeggende: Gij zult daarvan niet eten, zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt, en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens.'*

Wat betekent dat, gemeente? Dat de hele wereld onder een vloek ligt. En dat zelfs van elk mensenkind, heel persoonlijk, gezegd moet worden: *Vervloekt is een iegelijk.* Je zou toch beven! *Vervloekt is een iegelijk.* Wie dan? *'Die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.'* (Gal. 3:10). Zeg, doe jij dat? Hou jij volmaakt de Wet? Houdt u volmaakt de Wet? Ja? Nee. Dus ben je vervloekt. Dat is wat! Daar zitten we dan met onze godsdienst, netjes in de kerk. En als je dan om je heen ziet, hoe de ganse schepping zucht, en dat het uitnemendste van dit leven moeite en verdriet is.

Wie, o wie, zal ons in zo'n toestand nog kunnen troosten? Kan er wel sprake zijn van een troostvolle zegen, terwijl alles ten diepste door eigen schuld onder de vloek ligt? Ja, gelukkig wel! Vanwege dat éénzijdige verlossingswerk van God. Vanwege de genade van onze Heere Jezus Christus. Vanwege de liefde van God de Vader, en vanwege de gemeenschap door de Heilige Geest. Er is voor een troosteloos volk en voor de meest troosteloze situatie, de énige troost te verkrijgen. Een zegenrijke troost. Een troost die elke zondag aan zondag op de gemeente wordt gelegd.

We zijn er onze Schriftlezing mee geëindigd. *'De genade van den Heere Jezus Christus en de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen. Amen.'* Het zal waar en zeker zijn. En van die zegenrijke troost spreekt zondag 1 van de Heidelbergse Catechismus.

En daarom schrijft ik als thema boven de prediking:
De zegenrijke troost van de Drie-enige God. We staan stil, ook een beetje naar aanleiding van die laatste tekst die we gelezen hebben:
In de 1e plaats: De genade van de Heere Jezus Christus.
In de 2e plaats: De liefde van God de Vader.
In de 3e plaats: De gemeenschap door de Heilige Geest.

U zult wel merken dat gaandeweg in de Catechismus, wij zondag 1 weer terugzien. Ik denk nog eventjes terug aan gisteren. Jawel, daar staat een mensenkind op de preekstoel van gelijke bewegingen als jou en als u, maar wel met een roeping. Want ik sta hier als een gezant van Christus-wege. En als ik tot jou en u ga spreken, spreekt ten diepste Christus tot u en jou en ook tot mijzelf. Dan beginnen we met een vraag, een beslissende vraag. Een vraag die u allen indringend oproept om een antwoord te geven, aan degene die de vraag aan u stelt. Een vraag die ons allemaal oproept tot zelfonderzoek. Een vraag waar je eeuwige bestemming mee staat of valt.

Wat is *uw* enige troost, in het leven en sterven? Kent u het gewicht van deze vraag? Is deze vraag nu echt gaan leven in je hart? Is het theorie of praktijk? Wat is jouw, jongere, wat is uw, oudere, enige troost? Het gaat om een grote zaak, zoals het in elke eredienst daar om gaat. En daarom mogen we samen wel in stilte bidden: *'Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten. En zie of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op den eeuwigen weg.'*

Waar gaat het over? Wat is die grote zaak waar het over gaat? De enige troost in leven en sterven. Wat is die troost dan? Het gaat om een troost, die mensen nodig hebben die bedroefd zijn, die ellendig zijn en die zondig zijn. Het gaat om troost waarvan mensen ook echt weten, dat ze die niet kunnen missen op reis naar de eeuwigheid. Het gaat om een troost waarvan er maar één is. Je hoeft niet ver te zoeken; daar is er maar één van. Je hoeft niet eens een keuze te maken. Er is maar één enige troost.

Het gaat om een troost die bij mensen niet te vinden is, totaal niet. Het is een troost, die alleen bij de Drie-enige God te vinden is. Waarom kan de Heere, de Drie-enige God, deze troost nu alleen maar geven? Omdat de mens zo ellendig geworden is. Omdat de mens zo ongelukkig is, zo rampzalig geworden is door de zonde. Hij kan die troost zichzelf niet geven, en hij kan die troost niet aan een ander geven. Omdat de mens de heerlijke gemeenschap met God is kwijtgeraakt. Omdat de mens buiten de Bron van alle zaligheid verkeert. Omdat de mens afgezworven is van die Fontein van alle goed, die te vinden is in een Drie-enige God.

Als Gods Geest je daaraan ontdekt, gemeente, dan word je een troosteloze, een ongetrooste, een door onweder voortgedrevene. En wil dat ooit nog goed komen, dan moet de Heere er Zelf aan te pas komen. En dat heeft Hij gedaan. Hij is gekomen met die enige, die allergrootste troost voor een arme, ellendige zondaar. God heeft van eeuwigheid besloten, een einde te maken aan die ellendige troosteloze toestand van gevallen zondaren.

In de eeuwigheid heeft God de Vader een vraag gesteld. Hoe zal Ik die mensen, die Ik zo hartelijk liefheb, die Ik zalig wil maken, die zo diep gevallen zijn, zo diep van Mij afgevallen zijn, tóch weer tot Mijn volk maken? Om ze een plaats te geven in die Hemelse heerlijkheid hier Boven? Aan Wie stelde Hij die vraag? Aan Zijn lieve Zoon. En toen heeft de Heere Jezus gezegd: Vader, hier ben Ik. Zend Mij maar heen naar de aarde. Ik zal al Uw welbehagen doen, want in de rol des Boeks is van Mij geschreven. Ja, Christus wilde doen wat de Vader Hem opdroeg.

Wat was dan die heilige wil van de Heere Jezus? Om tot eer van Zijn Vader zondaren zalig te maken. Het was Zijn wil om Zichzelf te vernederen tot in het diepste van de hel. Het was Zijn wil om te sterven aan het kruis, het vloekhout op Golgotha. Het was Zijn wil om een Borg en Zaligmaker te zijn voor diep gevallen zondaren. Zondaren met schuld, zondaren die de dood verdiend hebben, zondaren die gebonden waren in de banden van de duivel, zondaren die zichzelf nooit meer met God kunnen verzoenen. Zelfs zondaren die niet eens meer naar God wilden luisteren.

Daaronder wilde de Heere Jezus Zich vernederen. Hij heeft zondaren aanvaard om ze zalig te maken. Dat is die schare die niemand tellen kan. En met dat Hij die schare aanvaardde van Zijn Vader, aanvaardde Hij ook hun schuld. En al die mensen voor wie Hij de dood zou ingaan, heeft Hij bemind en heeft Hij zo teer liefgehad. Hij heeft ze gekend van eeuwigheid. Het waren de gegevenen van de Vader. En daarom zou Hij er alles aan doen, om deze zondaren met God te verzoenen. Hij zal alles doen wat Zijn Vader van Hem eist.

En daarom, gemeente, werd Hij Mens. Daarom, jongens en meisjes, lag Hij daar in de kribbe als een baby'tje, zoals jij ook een baby'tje bent geweest. Van vlees en bloed; een lichaam met bloed om Zijn bloed te geven. Om door het geven van dat bloed, verloren zondaren uit alle banden te verlossen van de zonde, van de dood, van de hel en van de duivel. Om door dat bloed die zondaren tot Zijn eigendom te kopen, en te wassen met Zijn bloed en om ze rein voor te stellen aan Zijn Vader.

O, gemeente, dat heeft Hem Zijn leven gekost. Dat heeft Hem Zijn hartebloed gekost. Hij betaalde werkelijk de hoogste prijs die denkbaar is, om een zondaar met God te verzoenen. Zijn bloed en Zijn gerechtigheid zijn de losprijs en anders geen. Welk een zegenrijke troost is deze genade van de Heere Jezus Christus.

Is het u al tot troost geworden? Wanneer wordt dat nou een troost, dat Christus de losprijs heeft betaald? Ja, als u bevindelijk kennis krijgt van uw ellende, dan wordt deze genade van de Heere Jezus Christus werkelijk een troost in uw ellende. Wat is eigenlijk ellende? Ik hoop er straks nog wel iets meer van te zeggen, maar nu toch al iets. Dat woordje ellende, dat laat nou precies de afstand zien tussen God en u van nature. Want jongelui, dat woordje ellende wat hier in de Catechismus aan de orde komt in zondag 1, en volgende week in zondag 2, dat is afkomstig van een heel oudhollands woord, dat je eigenlijk maar moet vertalen met uitlandig zijn, buiten het land zijn. Denk hierbij aan vluchtelingen die momenteel hier in Nederland zijn; die zijn uit hun land, ver van hun eigen plaats verdreven.

Dat is ten diepste de betekenis van het woordje ellende. Wij zijn een buitenstaander. Wij staan buiten het Koninkrijk van God. Wij staan buiten de gemeente van God. En dat is onze ellende, dat wij geboren zijn en voortleven zonder de gemeenschap met God. Maar wel gemeenschap met de zonde. Wel gemeenschap met de duivel, die ons altijd verleidt tot de zonde. Ellende betekent ten diepste: God kwijt. En dat door eigen schuld, namelijk de zonde.

Want de Bijbel laat ons duidelijk weten, dat het de ongerechtigheden zijn die scheiding maken tussen God en onze ziel. Toch? Ellende. Als je dat gaat ervaren in je hart, dan ga je het zeggen: 'O God, ik ben de aller ellendigste mens op aarde. Ik ben U kwijt, en dat is alles kwijt. En ik weet hoe dat komt, o God. Mijn zonden, mijn zonden, die hebben de tere gemeenschap met U verbroken, en ik kan het niet meer herstellen.' O, wat geeft dat een pijn en verdriet in je hart. Er is geen band meer met God.

Eigenlijk is het nog veel erger, dan dat wij alleen God kwijt zijn. Weet u wat er ook is ontstaan door de zonde? God is tégen ons, want Zijn toorn is ontstoken over uw zonde. Wij liggen onder de vloek van de Wet, en uit die verschrikkelijke toestand kunnen wij onszelf niet verlossen. Kent u dat? Voelt u de pijn in uw ziel van deze toestand? Geeft dat in uw hart een zielsverdriet, en bent u daarom een ongetrooste? Waarom doet de Heere dat? Waarom laat Hij dit zien? Waarom ontdekt Hij je aan je ellende?

Dat heeft een doel. Want Hij doet dat om je te willen troosten. Want Hij komt met Zijn dierbare beloften. Hij komt met het dierbare Woord en Hij gaat het getuigen in je hart. 'Ik, Ik ben het Die, u troost' (Jes. 51:12). Dan gaat Hij je troosten met de rijke boodschap van het Evangelie. Dan gaat Hij je tonen vanuit de Schriften, hoe zo'n ellendig mensenkind toch weer genade zal krijgen, namelijk door de verlossing die Christus verworven heeft. Dan ga je in de prediking horen van die rijke genade, die er alleen in Christus te vinden is. En dat voor een ellendige zondaar. Daar gaat Christus Zichzelf aan je openbaren door de prediking van het Evangelie, en dan ga je Hem leren kennen als de Zaligmaker.

Ja, dan wil de Heilige Geest het geloof in je ziel gaan werken, dat de Zaligmaker *mijn* Zaligmaker zal zijn. Wát een wonder als Christus Zichzelf zó gaat openbaren in het Woord, en in al je ellende, in al je nood, met al je zonden. Wat een troost is dat! Wat een onuitsprekelijke troost, als je ogen des geloofs mag krijgen, om eens buiten jezelf te mogen kijken naar Die Christus. Die er alles aan gedaan heeft, om en verloren zondaar zalig te maken. Ja, dat is troost.

Dan hoor ik de oude Ethan zingen in Psalm 89:9: 'Gij hebt weleer van hem, dien Gij geheiligd hadt, gezegd in een gezicht, dat zoveel troost bevat: Ik heb bij enen held voor Isrel hulp beschoren, Hem uit het volk verhoogd; hem had Ik uitverkoren. 'k Heb David, Mijnen knecht, Mijn gunsteling gevonden, en hem met heil'ge zalf aan Mij en 't rijk verbonden.' Als de Middelaar tussen God en de zonde. Dat is de troost die Christus verworven heeft, om een arme zondaar met God te verzoenen.

O, als je zo van de Heere Jezus Christus gaat horen door de prediking van het Evangelie, dan wordt Hij zo dierbaar. Dan krijg je zo'n liefde tot de Heere Jezus. O gemeente, als je daar iets van kent, en de dienaar van het Woord komt door middel van de predicatie eens een ogenblik dicht bij je hart, en Hij gaat het je heel persoonlijk vragen: 'Hebt gij Mij lief?' Wat zeg je dan? Nou? Hoort de Heere Jezus je nou ook in stilte zeggen: 'U weet alle dingen.' Misschien wel schuchter en misschien wel met een verbroken en verslagen hart: 'Heere, U weet toch alle dingen? En ik maak er niets van in mijn leven. Nochtans, vanwege Uw werk in mijn leven, kan ik niet anders zeggen: Gij weet dat ik U liefheb.' Omdat Hij Zich aan uw ziel gepenbaard heeft in al je zielsverdriet, in al je nood en ellende. O, dit is waarlijk mijn troost in druk mij toegelegd, dit leert mijn ziel U achteraan te kleven.'

Die genade, die de Heere Jezus Christus verworven heeft; wat een troost. Wat is dat dan? 'Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben, Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft.' O, wat is dat toch een rijke troost, om niet meer van jezelf te zijn, niet meer van de duivel te zijn, en niet meer onder de heerschappij van Hem te verkeren. Niet meer onder de vloek van de Wet te verkeren. Niet meer des doods schuldig te zijn, maar het eigendom te zijn van die lieve Zaligmaker Jezus Christus.

Om de waarde van Zijn bloed te mogen verstaan in je leven. Hoe noodzakelijk het was vanwege het eisend recht van God, dat Christus Zijn bloed zou geven om je uit al die banden te verlossen. Dan wordt de bloedweg van Jezus je zó dierbaar. Dan zie ik Hem in de hof van Gethsémané, waar Zijn zweet druppels bloed worden die op de aarde aflopen. Dan zie ik Hem daar staan met een doornenkroon op Zijn hoofd. De doornen verwonden Zijn hoofd en het bloed stroomt over Zijn hoofd.

Dan zie ik Hem gaan naar de kruisheuvel Golgotha, waar Hij vrijwillig Zijn handen legt op dat vloekhout en Hij laat Zijn handen en voeten doorboren. Bloed, bloed, bloed. Daar zie ik Hem hangen aan het kruis van Golgotha, van Zijn hoofdschedel tot Zijn voeten toe verwond. En uit al die wonden stroomt het bloed tot een losprijs, om Zijn volk te verlossen van de zonde, van de heerschappij van de duivel. En niet alleen dat, maar Hij gaat Zijn Kerk er ook mee bekend maken, dat Hij Zijn bloed gestort heeft, om ze tot Zijn eigendom te kopen.

Mag u al weten Zijn eigendom te zijn? O, ik weet het wel. Er zijn in ons midden, die vinden dat een grote vraag. Die vinden dat zo'n grote zaak, Zijn eigendom te zijn, in een weg van recht verkregen. Dan daal ik maar wat lager af. Zou je het willen? Nou? Zou je het eigendom van de Heere Jezus willen zijn? Zeg het eens eerlijk. Dat is mogelijk. Dat laat zondag 1 ons horen. Hoe laat zondag 1 dat weten?

Ik vind dat zo mooi geïllustreerd in Ezechiël 16. Daar wordt een karavaan door de woestijn getekend, waarbij een vrouw aanwezig is die moet bevallen. Maar ze hebben haast, en die vrouw brengt een kind ter wereld. Maar dat kind laten ze liggen. Die gedachte is natuurlijk afschuwelijk. De navelstreng wordt niet eens afgeknipt van de placenta. Het kind blijft daar ergens liggen in die hete zandwoestijn. Het is een prooi voor de roofvogels om het op te eten. Het beeld van een zondaar die diep gevallen is in de zonde, in de walgelijkheid van de zonde.

Dan komt er iemand langs. Wie komt er langs? Christus! Hij buigt Zich over dat kind heen en roept met kracht: 'Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef.' Ik zeg niet dat allen die zalig worden, dat op zo'n manier gaan ervaren. Maar het laat wel zien, waar het geestelijk leven begint. Bij de wedergeboorte, de levendmaking. Als je dan wat verder gaat lezen in hoofdstuk 16 van de profeet Ezechiël, dan kom je twee verzen later weer de Heere Jezus tegen. Die dat kind, wat inmiddels ouder geworden is, groter geworden is, opnieuw voorbijkomt.

En dan ziet de Heere Jezus, dat het kind naakt is. Het heeft geen mantel voor de bedekking. En wat staat er dan in vers 8: Dat de Heere Jezus naar dat meisje toegaat en Zijn vleugelen – dat betekent niet letterlijk vleugelen, jongens en meisjes – maar dan moet je denken aan zo'n oud Israelisch kleed van vroeger, uit de tijd van de Bijbel. Een overjas zou je kunnen zeggen. Die droegen ook de bruidegom, als hij in het huwelijk trad met een bruid.

Als de huwelijksvoltrekking had plaatsgevonden, dan deed de bruidegom zijn mantel open. Dan leek het net of die mantel twee vleugels werden. Dan ging hij naar zijn bruid toe en hij sloeg zijn armen om die bruid heen, samen met die mantel, zodat de bruid en de bruidegom samen onder één mantel waren. Dat wordt ons ook getekend in Ezechiël 16.

Daar komt de Bruidegom, daar komt Christus en doet Zijn vleugels om die naakte bruid. Wat gebeurt er dan? Dan zegt de Bruidegom tegen Zijn bruid: 'Je bent van Mij.' En de bruid antwoordt door het geloof: 'En U bent van mij.' Zou je dat willen? Mag je dat kennen? 'Mijn Liefste is mijne, en ik ben Zijne.' Daar gaat het over. Dan heb je geleerd, dat je betalen moet voor je schuld. Dan heb je geleerd, dat je niet betalen kunt. Maar heb je ook geleerd: Christus heeft dat voor mij gedaan. Hij heeft de losprijs betaald, waardoor ik Zijn eigendom geworden ben.

Wat een troost. Wat een onuitsprekelijke troost is de genade van de Heere Jezus Christus. En als je het mist? Blijf dan maar als een bedelaar aan Zijn voeten liggen. En zeg het: 'Vertroost mijn ziel in haar geween, en zeg haar 'k ben uw heil alleen.' Wie het eigendom van Christus geworden is, die krijgt nog een troost te beleven. De grote liefde en de trouwe zorg van de Vader.

Onze tweede gedachte: De liefde van God de Vader. Wat een troost is dat toch, gemeente, als je niet alleen mag delen in de genade van de Heere Jezus Christus, maar ook in de liefde van God de Vader. Want als het wettig eigendom van Christus geworden bent, dan heb je een plaats gekregen in het huisgezin van God de Vader. En nu ga ik misschien grote dingen zeggen, maar ik wil u zo graag de rijkdom meedelen vanuit het Woord. Hoe rijk het is om een kind van God te zijn. Niets zo heerlijk, zo begeerlijk, dan een kind van God te zijn.

Zullen jullie het onthouden, kinderen? Jongelui, echt waar hoor, er is niets zo rijk dan een kind van God te zijn. Weet je wat er in de Bijbel staat? Paulus zegt tegen de gemeente van Korinthe: 'Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Céfas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomende dingen, zij zijn alle uwe. Hij somt allerlei dingen op en dan zegt hij: zij zijn allen uwe. Dat betekent heel eenvoudig: alles is van u.

En dan gaat hij uitleggen hoe dat komt. Hij zegt: 'Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods.' Dus gemeente, als je wederom geboren wordt en de Heilige Geest gaat je lessen geven vanuit het Woord, hoe je met God verzoend kan worden, dan gaat Hij je leren dat je door het bloed van Christus het eigendom van Hem bent. En als je het eigendom van de Heere Jezus bent, ben je ook het eigendom van de Vader. Rijk hè? Dat is nou te verkrijgen. Want het is ook zo'n goed leven om in afhankelijkheid, ik zeg het heel teer, om in afhankelijkheid van de Vader te leven. Er heerst onder Gods kinderen een zekere schroom, dat weet ik, om die Vadernaam op de lippen te nemen. Maar kind des Heeren: het mag. Ik heb het in Elburg wel eens zo gezegd en dan spreek ik even de vaders aan in ons midden, die de kinderzegen mogen kennen. Trouwens, dat geldt ook voor moeders wat ik ga zeggen. Wat is het heerlijk als je kinderen voor het eerst gaan praten hè?

Toch? En wat gaat er door je hart heen vader, wat gaat er door je hart heen moeder, als dat kleine dreumesje voor het eerst zegt: Papa. Toch? Als dat al van een aardse vader zo is, wat moet het voor die Hemelse Vader zijn, als Hij Zijn kinderen de Vadernaam hoort uitspreken. Kind van God, doe je het niet te weinig? Want het is Vader Die voor je zorgt, als je weten mag het eigendom van Christus te zijn. Hij bewaart Zijn Kerk, zelfs in de grootste smarten.

Hoe zingt de dichter het ook alweer? Psalm 33:10: 'Zijn machtig' arm beschermt de vromen, en redt hun zielen van den dood; Hij zal hen nimmer om doen komen in duren tijd en hongersnood. In de grootste smarten blijven onze harten in den HEER gerust; 'k Zal Hem nooit vergeten, Hem mijn Helper heten, al mijn hoop en lust.'

Neen, dat wil niet zeggen, dat degenen die God vrezen nou altijd die troost van Gods bewaring in hun leven ervaren. Dikwijls niet, want als ze dan eens in de moeilijkheden komen, dan raken ze in de put en dan zien ze dikwijls alleen maar op de omstandigheden. Dan wordt het benauwd van alle zijden. Je ziet het toch in de Schrift. Als daar de discipelen in het bootje zijn, jongens en meisjes, op het water, en daar komt een enorme storm op zee en Jezus ligt te slapen. Zo kunnen ze het wel eens ervaren,

Je roept in de nood en er komt geen antwoord. Het lijkt alsof Hij slaapt. *Meester, bekommert het U niet dat wij vergaan?* Maar ze vergingen niet, natuurlijk niet. Want Hij was aan boord. En als Hij wakker wordt en de storm tot stilte brengt, dan zegt Hij: *'Wat zijt gij zo vreesachtig? Hoe hebt gij geen geloof?'* Ik was er toch? Ja, dan moet je soms beschaamd je hoofd buigen. Juist in de moeilijke omstandigheden komt het op het geloof aan, dat er in de Hemel een God is, ja, dat er een Vader is Die Zijn Kerk bewaart.

Kijk, en dat wordt nou geleerd op de school van de Heilige Geest. En als je er iets van mag ervaren, van die bewarende hand des Vaders in de Hemel, dan mag je bij tijden zeggen: 'De Heere denkt aan mij.' Omdat mijn getrouwe Zaligmaker voor Zijn aangezicht is, en altijd leeft om voor Zijn Kerk te bidden. Ook al lig ik soms op de zeef van de satan, dan mag ik toch wel eens zingen vanuit de volheid van het gemoed: 'Dit weet ik vast, God zal mij nooit begeven.'

Wat een trouwe, liefdevolle zorg van de Vader. Die is zó groot gemeente, dat zonder Zijn wil niet een haar van mijn hoofd zal vallen. Wat betekent dat, jongens en meisjes? Want was is nou een haar? Als die van je hoofd valt, heb je dat dikwijls niet eens in de gaten. Wat is een haar? Maar de Heere wil daarmee duidelijk maken: zelfs de kleinste dingen vallen onder Mijn regering. De allerkleinste dingen, die je zou kunnen vergelijken met een haar uit je hoofd. En als hij blijft zitten of eruit valt, het is naar Mijn wil. Naar Vaders wil.

Gemeente, wat zouden we toch grote gedachten van de Heere moeten hebben. O ja, dan kunnen er ook dingen gebeuren in je leven die tegen je wil ingaan, die tegen je vlees ingaan, die je helemaal niet wil. Dan komt er een doorn in je vlees. En dan kun je bidden of smeken, of de Heere die doorn uit je vlees wil weghalen. Maar soms acht Hij het goed om die te laten zitten. En ik weet niet hoe het u vergaat, maar toch blijft het een moeilijk gebed, om in moeilijkheden en tegenspoed te bidden: 'Uw wil geschiede.'

Maar als je nou eens gewillig gemaakt wordt, en je mag het eens worden met de Heere, dan wordt het zo anders. Dan ga je ervaren, dat juist in de grootste moeilijkheden de Heere genoeg genade wil geven, om er toch doorheen te mogen komen. Inderdaad, geen haar zal van mijn hoofd vallen, zonder de wil van mijn Hemelse Vader, zegt het ware geloof. Alles wat er dan plaatsvindt in het leven van een ware gelovige, zal ook tot hun zaligheid zijn.

Wat een troost om God zo te mogen kennen in Christus. Zo kende de leerling de Vader ook. Want hij zegt het toch: 'En alzo bewaart, dat zonder den wil mijns hemelsen Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet; waarom Hij mij ook door Zijn Heiligen Geest van het eeuwige leven verzekert, en Hem voortaan te leven van harte willig en bereid maakt.' Dat betekent natuurlijk niet, dat iemand die de Heere vreest nooit iets kan overkomen. Ik heb er net al iets van gezegd: 'Veel wederwaardigheên, veel rampen zijn des vromen lot.'

Jazeker, maar weet je wat nou een wonder is? Om het te mogen zien uit de hand des Vaders. Ik weet het, dit zijn hele tere dingen, en als de Heere je kastijdt, is dat niet makkelijk. Dat is soms heel moeilijk. Het kan wel eens zo zijn, dat je gebalde vuisten hebt. Dat kan zo maar gebeuren. Maar als je de Heere mag vrezen, dan gaat de Heere je ervoor inwinnen, dat Hij deze moeilijke weg met je gaat. Dat Hij juist in die moeilijke omstandigheden je wil dragen.

Dan mag het wel eens zo zijn, dat je in die kastijding mag ervaren: Dit doet Hij niet om mij te plagen, maar Hij heeft er een heilige bedoeling mee, om mij dicht bij Hem te houden. Om mij voor de zonde te bewaren. Dan mag het wel eens zo zijn, dat je ook de tegenspoed ziet uit de hand van de Vader. Dan moet ook de tegenspoed dienen tot je zaligheid. Ik las bij de 19e-eeuwse predikant Octavius Winslow het volgende: De oven van de beproeving is nodig voor het heiligen van ons hart, en de fontein van Zijn bloed is nodig voor de reiniging van het hart.

En daarom, al kun je het niet altijd bekijken en soms helemaal niet bekijken; alle dingen moeten meewerken ten goede. Maar nooit zo, dat zonder de wil van mijn Hemelse Vader een haar van mij hoofd zal vallen. Ik kwam ook iets heel moois tegen van Maarten Luther.

Die heeft iets gezegd over de Heere Jezus Christus in Zijn lijden. En dan zegt hij: Mijn Vader kent Mij, dat zegt Christus. Zelfs in het grote lijden in deze smaad, in deze verachtelijke gestalte, als Zijn enige Zoon, Die door Hem in de wereld gezonden is, opdat Ik een Offer zal zijn en Mijn leven zal geven tot zaligheid en verlossing van Mijn schapen. En Ik weet daarom, zelfs in Mijn lijden, dat Mijn Vader Mij niet zal vergeten en niet zal verlaten, maar Mij uit en door de schande heen en door het kruis en lijden en dood heen, Mij toch weer zal brengen in de eeuwige zalige gemeenschap met de Vader. Dat zegt de Heere Jezus over Zichzelf. Maar dan zegt Hij er nog meer bij. Zo moeten en zullen Mijn schaapjes Mij ook leren kennen als hun lieve en getrouwe Zaligmaker in hun ellende, in hun verachting, in hun lijden en in hun dood en wel in alle dingen die Ik ook op dezelfde manier ondergaan heb. Ja, dat Ik voor hen Mijn leven gegeven heb en zij ook nu in hun noden vast mogen vertrouwen, dat Ik ze niet zal begeven en niet zal verlaten en dat Mijn Vader dat ook niet zal doen.

Ziet u wel dat het waar is? Luther heeft er ook iets van geleerd. ‘En alzo bewaart, dat zonder de wil van Mijn Hemelse Vader geen haar van mijn hoofd vallen kan. Ja ook, dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet.’ En Wie werkt dat alles nou uit in het hart van een zondaar? De Heilige Geest.

En dat brengt ons bij onze laatste gedachte: De gemeenschap door de Heilige Geest. Ja, dat gebeurt nu als een zondaar die enige troost mag leren kennen in leven en sterven. Dat is het werk van de Heilige Geest. Dan ben je wederom geboren en ben je geleid op de school van de Heilige Geest, om daar lessen te ontvangen. Dan krijg je drie vakken. En dan krijg je die drie vakken niet, zoals dat wel eens bij een opleiding is: je krijgt een blok met een aantal vakken en aan het einde van 6 weken is er een toets-week. Dan rond je het af en is het klaar. Dan ga je verder naar het volgende.

Neen, zo is het niet. Als de Heilige Geest je op Zijn school neemt, en Hij gaat je onderwijs geven in die enige troost, beide in leven en sterven, dan krijg je drie vakken en die blijf je heel je leven krijgen. Daar raak je nooit in uitgeleerd. Maar Hij werkt wel ordelijk. Daarom zal Hij toch wel met één vak beginnen. Niet om het af te ronden, maar dat val zal blijven bestaan en dan komt er een tweede vak bij en er komt een derde vak bij. En elke keer weer word je in deze drie vakken onderwezen. Wat zijn die drie vakken dan? Je kunt het heel kort zeggen: Ellende, verlossing en dankbaarheid. Dat is zuiver Bijbels. Maar wat er in de Schrift over geschreven staat, moet hier in het hart worden ervaren.

Kijk, en dan heb je de Geest nodig en Die doet dat ook in je hart. Ja, en dan kom je er achter, hoe groot je zonden en ellenden zijn. Neen, zo staat het er niet. Er staat: Hoe groot *mijn* zonden en ellenden zijn. Hoor je het persoonlijke? Zou u onder woorden kunnen brengen, hoe groot uw zonden en ellenden zijn?

Neen, het gaat niet om zo maar wat zondekennis, zodat je weet: o ja, als ik iets uit de portemonnee van mijn moeder pak, dan is dat zonde. En als ik een vieze film kijk, is dat ook zonde. Dan weet je dat met je verstand wel. Dat wordt hier niet bedoeld. Hier wordt bedoeld, dat je gaat ervaren met je hart, wat zonde *is,* bedreven tegen God. Bedreven tegen de heilige Wet van God. Dat juist het doen van zonde je zo ellendig maakt. Waar gaat het dan over?

Er worden in de Bijbel verschillende woorden voor zonde gebruikt. Je mist het doel, je bent een rebel, je bent een opstandeling, vijandschap tegen God, in oorlog zijn met God. Allemaal betekenissen van het woordje zonde. En zo worden wij geboren. In zonde ontvangen en geboren, buiten de gemeenschap met God. Kijk, dat laat de Heilige Geest je zien. Ik hoop er nog meer van te mogen zeggen in de komende tijd. Waarom doet de Heilige Geest dat? Om plaats te maken voor die verlossing.

Dat hoort erbij, want anders blijft het een zondekennis, zoals bijvoorbeeld van Saul, van Judas, of van Kaïn of Ezau, die allemaal wel iets kenden van hun zonde. Die zelfs weenden over hun zonde, maar het heeft hen nooit bij de verlossing gebracht. Maar als je zaligmakende overtuiging krijgt van de Heilige Geest, dan is Hij bezig om je tot Christus te drijven. Daarom zal er ook een vraag in je hart geboren worden, hoe je van je zonde en ellende verlost zal worden. In een rechte weg, want Sion zal door recht verlost worden.

Neen, het is geen systeem. Dit is gewoon een Goddelijke orde, een Goddelijke logica. Waarom zou je alleen over verlossing spreken? Dan moet je toch weten waarvan? Daarom laat de Heere toch altijd zien, hoe groot je zonde en ellende zijn. Steeds meer en steeds dieper, om steeds meer en dieper de verlossing in Christus te mogen zoeken en vinden. Wat een zegen als de Heere je stapje voor stapje gaat leiden, zoals dat beschreven staat in zondag 2 t/m 5. Hoe een zondaar afgesneden wordt van alles buiten Christus, om Christus alleen over te houden.

Naar Hem leert een zondaar hongeren en dorsten. Hij zal grote waarde krijgen voor een zondaar. Is dat zo al in uw leven gebeurd? Heeft de Heere je al horen roepen uit de nood van je leven: 'Geef mij Jezus of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Wat een wonder als Hij dan tot je komt, en je gaat onderwijzen in de weg waarin Hij gaat verlossen van de zonde. Hoe Hij als een Lam ter slachting werd geleid in uw plaats en door lijden tot heerlijkheid is ingegaan. Om daar de Voorspraak te zijn bij de Vader. Dan hoor ik Johannes zeggen: Kinderkens, zondig niet.

Daar word je het hartelijk mee eens. Ik wil niet meer zondigen Heere, en toch doe je het weer. Dat wist Johannes en daarom zegt hij: '*En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige; En Hij is een Verzoening voor onze zonden.'*

Hoe meer dat gaat leven in je ziel en hoe meer vastigheid je gaat krijgen in je zaligheid, die alleen in Christus ligt, hoe sterker de drang in je ziel ontstaan. Hoe zal ik Gode voor zulk een verlossing dankbaar zijn? En dan loop je weer helemaal vast. Hoe zul je zo'n goede, lieve God nou kunnen danken, zoals Die het waard is? Dan loop je hier op aarde met genade die God je geschonken heeft en toch nog met dat verdorven vlees. Zodat je dikwijls met Paulus moet zeggen: *Ik ellendig mens, wie zal mij – ooit nog – verlossen uit het lichaam dezes doods?*

Het goede te doen, dat wil je zo graag, maar het kwade zit zo dicht bij je. Ach, wie kan je daaruit verlossen? En wat zie je dan gebeuren? In de weg der heiligmaking in het stuk van de dankbaarheid, dan kom je weer bij Christus terecht. In het stuk van de verlossing heb je Christus nodig, maar ook in het stuk van de dankbaarheid. Want hoe zul je ooit naar Gods Wet kunnen leven? Dat kan alleen maar in de gemeenschap met de Heilige Geest, die het gezegd heeft: *'Zonder Mij kunt gij niets doen.'*

Wat is *uw* enige troost, beide in leven en sterven? Nou? Kon je meekomen? Ga met dit Woord op je knieën. Want alleen bij Hem is die enige troost te vinden, in de hoop dat je mag leren hoe groot je zonden en ellenden zijn. Dat je *bevindelijk* mag weten: Zo Gij in het recht wilt treden, o Heere, en gadeslaan al mijn ongerechtigheden. Heere, ik kan voor U niet bestaan. Maar dan dat wonder: Maar, bij U is vergeving, altijd geweest. Om vanuit dat wonder te mogen ervaren en zo te mogen leven: Dies wordt Gij Heere met beving, recht kinderlijk gevreesd. Amen.

Zingen: Psalm 130:2:
Zo Gij in 't recht wilt treden,
O HEER, en gadeslaan
Onz' ongerechtigheden,
Ach, wie zal dan bestaan?
Maar neen, daar is vergeving
Altijd bij U geweest;
Dies wordt Gij, HEER, met beving,
Recht kinderlijk gevreesd.

Dankgebed.

Zingen: Psalm 119:25:
Gedenk aan 't woord, gesproken tot Uw knecht,
Waarop Gij mij verwachting hebt gegeven;
Dit is mijn troost, in druk mij toegelegd,
Dit leert mijn ziel U achteraan te kleven;
Al 't geen Uw mond aan mij had toegezegd,
Gaf aan mijn hart vertroosting, geest en leven.

Zegenbede.